

Лидија Димковска

Поемата на почетокот

Се исплаши Бродски, се исплаши да не го погоди
некоја бомба, лубеница или урочливо око на струшка мома,
а тогаш сè уште намавме електронска пошта
за да ме праша уште во Предмет: има ли војна во Македонија?
и не дојде. А тие четири дена, велат,
го варосувале Универзитетот во Мичиген,
дома пак жената што чисти, Босанката Севда
истурила варакина во дневната и засмрдело сè.
Ги отворил Бродски прозорците и излегол во ноќта,
а немал каде да оди сè дури не се проветри станот, сè дури
не му го варосаат Кабинетот за литература. Четири дена
лутал Бродски низ Мичиген, одел од црква в црква
(а кога бил тажен, велат, влегувал само во православна)
и наеднаш налетал на македонското црквиче што дедо Илија
го подигнал за спомен на мајка си Петкана од Струга,
токму тогаш се служела Вечерна, а двајца чтеци пееле
на македонски: Богородице Дево, радуј се благодатна Марије.
Слушал Бродски а дланките му се потеле од панталоните,
на секое прекрстување се засркнувал
како да пливал во водите од Книга Битие,
Мајка Божја видела како му се расплакала беби-јаката на кошулата,
потем една баба му пришла со варена пченица
и му рекла: Земи синко, задуша на свекрва ми Петкана од Струга,
Бог да ја прости, ми ги изгледа децата.
Бродски тогаш бркнал во задниот џеб и го извадил писмото
за Златниот венец на поезијата, '91. Но бабата
само го нудела: Касни си, касни си синко од пченицава,
многу си блед, немој некоја болест да фатиш, та за венци,
- чувај боже, рано ти е! Првин на нас старите ни е редот!
Јадел Бродски и плачел, сркал и се засркнувал
а во понеделникот, кога го отвориле Универзитетот
на студентите по литература ваква тема за есеј им дал:
„Колку отсто човек живее кога живее,
а колку отсто умира кога умира?“
И цели два часа ја читал и препрочитувал
„Поемата на крајот“ од Марина Цветаева.

Признание 8

Колку ти се црни нозете, А.,
можам босилок да засадам во нив,
па дури и репка би фатила корен,
само ако може, кожните пори ме молат,
без шеќери и без конзерванси. Здрава храна
за здраво семејство, услов зацртан во виртуелната спогодба,
а никој не нè праша нас дали дома имаме лебарки,
и ако имаме, дали се интелектуалки, или
и тие како мртвата природа во дворот
им служат како модел на сликарите-аматери.
Бои што се кријат во своите поими,
паранормална конфигурација,
а тебе, А., нозете ти се толку црни
што дури и билките од школкиот хербариум
би воскреснале приклучени на нивната веб-страница.
Ништо не ги мие средновековните статуи,
како ни сеќавањата на ноќта во подземната железница
кога цуцето се пикна под фустанот на манекенката,
а таа само погледна на часовникот,
си го извади Elle од чантата и се зачита
божем несвесна за туѓото тело меѓу нејзините идеални мери,
е, тогаш, А., историјата се преврте како гондолата
во забавниот парк, испопаѓаа шапките,
граѓанските војни и јавните извинувања,
сите зјапаа во твоите нозе од црн мермер
врз белата карта на пропаднатите царства,
еден свештеник рече: дај да ти ги измијам нозете брате,
но стигнав навреме да му го покажам
белегот што го носиш од раѓање на десниот колк:
Сите права се заштитени.
И оваа година летото е доба кога комарците
ја заразуваат потсвеста со маларија,
и не е лошо да засадам и јас босилок
во твоите црни нозе од природни протеини
класифицирани еколошки со зелено јаболко,
само некако се бунеш, не знаеш како е да си подвижна бавча,
а јас ти велам, мил мој, дури и гробовите се подвижни,
а не пак една бавча со коренчиња босилок
што првин се зафатија во мојот живот, а во твоите нозе
само ја цицаат силата што не си ја знае силата:
еднаш е цуце, другпат манекенка, а третпат - самата историја.

Обратна перспектива

На судбината конечно и е погодено:
ја затворив во термос Moulinex
што ќе и ги чува свежината и вкусот
без да застојат притоа кармите. Ослободена од себе,
се движам во претскажувањата што не се исполнија
како во high life. Важно е да се мрда со колковите.
Имаш цврло на забите, honey. Знам, единствено медот
директно се раствора во крвта. А во мене
растворлива е само - сенката.
Сестра Аура знае дека секоја кокошка од ладилникот
првин ја држев над ринглата
во исчекување да оживее,
дури потем, понижена од апостолите,
ја фрлав во рерната на Силвија Плат.
Во знак на протест светогорците
почнаа да носат апостолки.
О, колку убаво ми ги бакнуваш плускавците
на петите, А., тие симулакруми на органот за вид
во овој метаживот. Сега, кога постојат продавници
во кои сè може да се купи за еден единствен долар,
мора да одлучиш дали ќе почнеш да носиш црвено шалче
околу вратот во знак на почит кон Аборицините,
потем ќе биде лесно да добиеш стипендија
за мојата атавистичка академија. А потем ќе биде уште полесно:
Силва - методот ги пере и најтемните дамки
од здравицата меѓу културните разлики,
прекината заради смрдеа од кујната.
Гостите сами се послужиле од термосот со судбината
и сега ме варат во своите црева небаре каша!
Знам дека е ужасно непријатно,
но некој од нив може да ме исфрли како фекалија
токму во твојата еротска чакра. Обиди се, сè дури веруваш
во светата, апостолска кожичка на културата,
зачинета со босилок и крцкава како историја -
да ме претвориш во природна појава.
Само, биди внимателен. Некој можеби води дневник.

Признание 9

Ти имаш ориентација и во световите
кајшто не си бил, А.
Знаеш која лична несреќа ќе роди уметничко дело
што ќе го обиколи светот како ум на идиот.
И кој идиот ќе се врати од ничија земја, а кој не.
Затоа во продавницата за црковни предмети и книги
подзастануваш со отворена Библија в раце
да слушнеш како на радио една пејачка симулира оргазам.
Размена на идеи, нели? Пред да сврши, монахот
успеа да ја пронајде касетата со пеењето на светогорците,
но купувачите веќе беа на излегување. *Encore une fois.*
Мора да ти кажам дека во источноевропските земји
најубави мажи се мормоните: патецот настрана
им зрачи од првовљубеност, нешто во нивниот од
потсетува на гламурозните модни реви. Ти ли ми го кажа
овој виц: „Знаеш ли во чии креации се облекува
сега Леди Ди? Не знам. Во креациите на Версаче“.
Мормоните имаат мускули од морска пена.
Лебдат над мракобесјето во бранови како вистински балканофили.
И единствени. Се обидувам да ти кажам
дека учителката во пензија ја фатиле како распродава дрога
во маалото и заедно со сите нејзини завршени ученици
калдрмата преку ноќ се лизнала во реката,
но не ме слушаш. Зошто цела ноќ во сон повторуваше
"Flambe... flambe ... flambe...?" Сакаш ли да одиме на flambe?
Детето... детето од куката што се запали ми гореше на раце
дури трчав кон болницата, но кога стигнав веќе беше доцна.
Лекарот рече: Уф, се сторило flambe. Сега знам
како се фаќа булимија. И само од страв
да не ги скршам чашите што ми ги купи за роденден,
си го налеав отровот во пластично канче
(дедо ми во исто такво си ги чуваше бричот и четката),
но ми замириса на распадната брада, па го фрлив во морето.
Ќе се распаѓа во маки неколку илјади години,
а јас залудно ќе блујам бебиња завиткани во еко-хартија.
Немој да ја валкаш со букви, А. Буквите се демодје.
Подобро претвори ја во нудистичка плажа.
Социолингвистика на лудаци заветени на молчење.

Грицкалка за нокти

Откако по грешка сум ја зела со себе во странство
грицкалката за нокти на домашните,
ноктите им растат без контрола и нерамномерно,
незауздано им се издолжуваат прстите
и пробиваат низ чевлите и низ ракувањата со непознатите,
а соседите од ужас не ги ни прислушкуваат повеќе.
Им се јавувам од далеку и среде две викотници
сакам да ги одоброволам пеејќи им омилене новокомпонирани песни,
прошка им барам со големи мисли од малите народи,
та што се долги нокти во споредба со мојата жед по вистина,
не гледате ли дека веќе станувате бесмртни
а тоа толку тешко тоа ви паѓа?

Грицкалката за нокти подотворена зјапа во мене од ноќната масичка,
ни таа не е задоволна со промената на средината,
ова е лудило, врескам, ќе ви ја испратам по пошта,
но тогаш сите крикнуваат, и од оваа и од онаа страна на линијата:

„Никако! Грицкалките за нокти ги заплenuваат на царина!“

И сама кога преминував граница ја скрив во десната патика.

Домашните се заканија дека ќе си ги потсечат ногтите со кујнските ножици,
па што биде нека биде, ги носам на совест како гипс околу врат,
цела ноќ ги сонувам со крвави прсти и во несвест,
утредента и сама се разбудив со хемороиди
и духот ми го затна безизлез.

Клаустрофобијата е посилна меѓу запците на една грицкалка за нокти
одошто меѓу луѓето што го заборавиле Бога.

Шарениот паун врз ножего
промрморе со човечки глас:

„Животот е избор на нокти, коса и кожа,

негата, пак, избор на божјост. Цел живот ги гризаш ногтите,

ама за инает ме донесе овде. Да ме вратиш како знаеш,

ти безбожна безноктарке, или домашните да ги викнеш овде,

да си ги потсечат човечки ногтите“. И дојдоа,

а мене не ме ни погледнаа, туку удобно се наместија врз постелата

и си ги сечеа, си ги обликуваа ногтите со грицкалката за нокти,

ги фрлаа на подот и задоволно му се смешкаа на паунот:

„Уште малку, и ќе си одиме дома“.